

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Uitzien en wachten

Maar ik zal uitzien naar de Heere; ik zal wachten op de God mijns heils. Mijn God zal mij horen.
Micha 7 : 7

Een grote breuk ligt er tussen God en onze ziel. Vandaar is er ook een sterke overeenkomst tussen de omstandigheden, waarvan Micha 7 spreekt en waarin wij verkeren. Voor het laatste horen wij de profeet hier over de diepe verdorvenheid spreken. De oogst is ingehaald — doch geen enkele vrucht. Hij zoekt naar een vroegrijpe vrucht, maar die is er niet. Zo gaat hij voort de ongerechtigheid te vermelden. Alles stelt hem teleur en ontvalt hem. Doch nu temidden van de donkerheid heft hij het hoofd op tot God, en spreekt hij hier zijn gans enige verwachting uit.

Maar ik — hiermede wordt dit gedeelte aan het voorgaande verbonden. De profeet heeft gesproken van afval en goddeloosheid en van het oordeel, dat daarop volgen zal. En nu getuigt het godvrezende volksdeel bij monde van de profeet, ook temidden van druk en gericht, dat zijn verwachting van de Heere is. Het wil naar hem *uitzien* zoals de wachters naar de morgen. Ps. 130.

Dus in geduld en vertrouwen het ogenblik verbeiden, waarop Hij zal komen tot verlossing van de Zijnen.

Maar ik zal uitzien — als alles beneden donker is, kan het toch naar boven licht zijn. Het moge Gods volk troosten, dat ze een God hebben om naar uit te zien.

De profeet had geklaagd, dat er geen troost te vinden was bij de mensen, maar dit drijft hem te meer uit naar de Heere. Hoe minder reden om enig schepsel te steunen, des te meer om ons op God te verlaten. Indien bij geen sterfeling steun te vinden is, dan: Welgelukzalig die de God Jakobs tot zijn sterkte heeft.

Als mensen trouweloos zijn, God is getrouw. Dat zal zeggen: een erkennen van eigen schuld. Een buigen onder de straf — ik zal des Heeren gramschap dragen; een toevallen van Gods recht en soevereiniteit.

Ik zal wachten. Het grondwoord is gebruikt voor wachters, die op muren en torens zijn geplaatst om uit te zien.

Zo b.v. zag een wachter Jehu en zegt: Het is het drijven als van Jehu. Zo werd ook David van één der wachters geboodschapt: De loop is als van Ahimaaz.

Het was als het werk van een wachter om uit te zien of er soms een vijandelijke onderneming was. Zo nu zijn de profeten wachters: Mensen-kind, ik heb u tot een wachter gesteld! Hier echter is het het uitzien van iemand, die iets goeds verwacht. Het is een verlangend uitzien. Mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn woord. Zo beklimt dan hier de profeet de wachttorens des geloofs. En hoe? Als een wijze professor? Als één, die het weet, die het heeft? Neen, ik dank U Vader, dat Gij het de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt het de kinderkens geopenbaard. Wie veel wil zien klimt op een hoogte. Zo plaatst God Zijn knechten op de hoogte, b.v. Mozes: Ik zal u op de steenrots stellen!

En bij Elia: Ga uit, sta op deze berg! Doch ook zonder uitwendig stijgen kunnen we onze ziel verheffen. De hoogte, eenzaam met God gemeenzaam. Het is de weg tot de gemeenschap met God. Het is het wachten en het uitzien des geloofs. En dit zal zeggen: dat wij het voorwerp onzer verwachting kennen. Dat het voorwerp onzer verwachting alleen onze noden kan vervullen, dat we het voorwerp onzer verwachting boven alles lief hebben. En dit voorwerp des geloofs is een onveranderlijke toevlucht.

Heere - Jehova: de God van vrije genade, de God des verbonds. Die in een eeuwig verbond Zich voor eeuwig verbindt om eeuwig de God te zijn van dat volk. Hij is de Onveranderlijke, Zijn Woord is ja en amen. Wat vergaat, het Woord bestaat.

Daarom pleit Jeremia: Heere, werp de troon Uwer heerlijkheid niet neder, vernietig niet het verbond met ons.

God mijns heils: Dat is Hij, Die alleen de breuk heelt. Bij verbondsbrekers komt Hij in Christus de breuk te herstellen. De drieënige God, d.i. de God des verbonds, de God van vrije genade, de Onveranderlijke. Die God is geen vreemd God voor hem.

Hij denkt aan Hem.

’k Denk aan U, o God, in ’t klagen.

’k Zal tot God, mijn Steenrots, spreken.

Het verbond toont hem de onveranderlijkheid Gods. Zijn heil — het ligt in de herstellende genade. Zijn God — Hij heeft zijn aandeel aan die God in Christus. Hij zal niet tevergeefs uitzien en wachten. Die de Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen.

Ik blijf de Heere verwachten. Mijn ziel wacht ongestoord. Israël hope op de Heere. Want bij de Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

Dan zegt hij: Mijn God zal mij horen.

Mijn God — door genade geworden. Het is een wachten en uitzien naar de drieënige God. Die Vader — God des verbonds.

Christus — Heelmeester.

Mijn God — alleen door de toepassende en toeëigenende genade van de Heilige Geest. Het verbond toont hem de onveranderlijkheid Gods.

Zijn heil, het ligt in de helende en herstellende genade in Christus.

Mijn God, hij heeft zijn aandeel aan die God in Christus.

Ja, hij zal niet tevergeefs uitzien en wachten. Maar dan ook: tot welk een nederbuigend God in Christus mag de ziel zich opheffen als hij in het geloof zegt: Mijn God zal mij horen. Dit veronderstelt bidden. Want bidden, althans het ware bidden, is een werk des geloofs.

VAN DE ADMINISTRATIE

Met veel dank mogen wij vermelden dat wij ditmaal aan giften en overbetalingen van abonnementsgelden in totaal mochten ontvangen f 264,50 waar onder via Ds. Smits f 10,—, J. v. Heteren f 20,— en Ds. Slagboom 1x f 100,— en 1x f 50,—.

De tweede jaargang van ons blad spoedt ten einde en mede door de extra giften en overbetalingen kan alles zonder zorg financieel geschieden. Naast de Heere hartelijk dank aan allen die ons in het verschenen jaar hebben gesteund, zowel financieel, als door het aanbrengen van nieuwe abonnees alsook voor het doorgeven van proefadressen. Wij blijven ons blad in Uw belangstelling in alles aanbevelen met de bede, dat de Heere ook bij de voortduur Zijn zegen daarover schenken mag. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

Er is een woord in het oorspronkelijke, dat komt van een wortelwoord, hetwelk betekent: Hij heeft geoordeeld. Dit woord, tot het gebed overgebracht, wil zeggen, dat de ziel, steunende op een goede grond, tot God als een rechtvaardig Rechter gaat om de uitspraak van Zijn vonnis ter veroordeling van haar vijanden en tot vrijspraak van haarzelf, overeenkomstig het strenge van Gods rechtvaardigheid, te ontvangen. Dat wil niet zeggen, dat God enigszins ten opzichte van hem van Zijn recht zou teniet doen. Integendeel. Voer mijn ziel uit haar benauwdheid om Uw gerechtigheid wil. Ja, zal God dangeen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen?

Ja, het is gelijk onze ouden zeiden, het is een appeleren op de troon der gerechtigheid, die voor de kerk Gods besprengd is met het dierbare Middelaarsbloed van de Heere Jezus. Het is een gaan van een God buiten Christus tot een God in Christus in Wie Hij volkomen verzoend is.

Zo mogen zij op de Heere zien, als een genadig God in Christus. Want Zijn oog is op degenen, die de Heere vrezen. Haar verwachting is dus: Mijn God zal mij horen, Gij hoort het gebed. Ik heb lief, want de Heere hoort mijn stem, dies ik Hem in mijn dagen zal aanroepen. En: Zijn oren zijn open voor hun geroep.

Dit is de verwachting van het geloof, ook al wordt de vervulling van hun begeerte uitgesteld, dan nog: Ik zal uitzien. Ik blijf op U wachten, omdat Gij, o God, mij altoos hoort. Mijn ziel kleeft U achteraan, Uw rechterhand ondersteunt mij. Ja, bezwijkt dan mijn vlees en mijn hart, zo is God, de Rotssteen mijns harten, mijn deel tot in eeuwigheid.

Teleurstelling staat met een zwarte kool geschreven boven het levenspad van een iegelijk onzer. Na de donkere paradijsnacht is er geen enkele hoop waar Bethlehems kribbe de weg ons niet wijst.

Wat verwacht ik? Hij wil zeggen — en het antwoord ligt in deze vraag opgesloten —: Niets, maar mijn hoop, die is op U. En:

Die hoop doet al ons leed verzachten.

Komt reisgenoten, ’t hoofd omhoog.

Voor hen, die ’t heil des Heeren wachten Zijn bergen vlak en zeeën droog.

S.

S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

51.

Getrouw begon zich ten zeerste te verbazen over al hetgeen dat hij gehoord had van Mondchristen. Daar was in het luisteren naar zijn godsdienstig geredeneer niet de minste achterdochtigheid bij hem opgekomen. Vervuld met vreugde loopt hij naar de Pelgrim toe, want deze had al die tijd alleen gelopen, en zeide op fluisterende toon tot hem: „Wat een flinke man hebben wij daar ontmoet! Zeker, dat zal een uitnemend pelgrim zijn!” Maar neen, dat vond geen ingang. De Pelgrim glimlachte een weinig en zeide: „Die man met wie gij zo hogelijk zijt ingenomen, kan wel twintig mensen, die hem niet kennen, omver praten”.

Maar kent gij hem dan? vraagt Getrouw, om zich in zijn hoge verwachting van de voor hem onbekende man staande te houden.

„Hem kennen? Ja, beter dan hij zichzelf kent!” Alle oprechte reizigers naar de stad van onze vreugde kennen Mondchristen wel, al kennen zij hem niet bij naam en van. Zij weten heel goed, dat er een groot onderscheid is tussen beschouwing en beleving, woord en daad. „Maar wie is hij dan?” vraagt Getrouw. „Hij heet *Mondchristen* en is ook afkomstig uit onze stad. Het verwondert mij eigenlijk wel, dat gij hem niet kent, maar ik moet in aanmerking nemen, dat de stad zo groot is. En daarom is het mogelijk, dat gij hem persoonlijk nog nooit ontmoet hebt”.

„Maar wiens zoon is hij dan, en waar woont hij ongeveer? Nu, ik zal het u duidelijk zeggen en dan weet gij het voor altijd. Hoor maar: Hij is de zoon van een zekere *Mooi-prater*; hij woont in de Praatbuurt, en al zijn bekenden noemen hem dan ook *Mondchristen* uit de *Praatbuurt*, maar al heeft hij nog zulk een gladde tong, hij is een gevaarlijk mens”.

„Maar eerlijkheidshalve moet ik zeggen, geliefde Pelgrim: hij maakt toch geen slechte indruk”.

„Dat wil zeggen, broeder Getrouw, als men hem niet van nabij gadeslaat, want buitenshuis moge hij zich uitstekend weten voor te doen, te huis is het heel anders met hem gesteld. Gij zegt, dat hij geen slechte indruk maakt, en dat doet mij denken aan het werk van een schilder, wiens schilderijen uit de verte heel wat schijnen, maar van dichtbij gezien heel lelijk zijn”.

„Zou deze vriend, die met ons reist naar Sion, dan niet meer hebben dan een gedaante van godzaligheid? Is hij dan een huichelaar?” „Ik zou het niet durven zeggen”.

„Maar ik geloof, dat gij niet in ernst spreekt, geliefde Pelgrim, want ik zie een glimlach om uw lippen”.

En bij deze hoogst ernstige zaak komt een glimlach niet te pas. Het gaat hier om het behoud van zijn onsterfelijke ziel.

Maar neen, die glimlach van de Pelgrim had zijn oorzaak niet in de onoprechtheid van Mondchristen, doch in de naïviteit van Getrouw. En dat zal de Pelgrim hem wel duidelijk maken.

„God verhoede”, en dan gaat hij met al de ernst van zijn hart dieper op de zaak in, „dat ik een zaak als deze in scherts zou bespreken (al glimlachte ik even), opdat ik iemand vals zou beschuldigen! Ik zal hem verder voor u ontmaskeren. Deze man kan zich in elk gezelschap op zijn plaats voelen en aan allerlei gesprekken mee doen; zoals hij nu met u spreekt, zo spreekt hij ook in het bierhuis; en hoe meer zijn hoofd verhit is door de wijn, des te meer heeft hij de mond vol van zulke dingen. De godsdienst heeft geen plaats in zijn hart, huis of gesprekken; al wat hij heeft zit hem op de tong, en zijn godsdienst bestaat hierin, dat hij daarmee veel drukte maakt”.

„Zo? Dat heb ik niet geweten. Dan heb ik mij in die man al zeer bedrogen”.

„Bedrogen! Daarvan kunt gij zeker zijn, Getrouw. Denk slechts aan het woord: Zij zeggen het, maar doen het niet. Maar het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht. Hij spreekt over het gebed, over berouw, over geloof, over wedergeboorte, maar hij kan over deze dingen slechts spreken. Ik ben in zijn huiselijke kring geweest, ik heb zo te huis als daarbuiten waar-

genomen en ik weet, dat hetgeen ik van hem zeg de waarheid is. Zijn huis is evenzeer van godsdienst ontbloot als het wit van een ei smakeloos is. Daar is geen gebed, geen zweem van schuldgevoel; wat meer is, het redeloze vee dient op zijn wijze God beter dan deze man. Hij is een schandvlek voor de godsdienst bij allen die hem kennen; door zijn schuld is de godsdienst in minachting, vooral in het gedeelte der stad waar hij woont. Het volk zegt van hem achter zijn rug: „Hij is een heilige voor de mensen, maar een duivel in huis”. Zijn arme huisgenoten ondervinden zulks maar al te goed; hij is zo ruw en zo onredelijk in de omgang met zijn ondergeschikten, dat zij niet weten hoe te doen of hoe hem aan te spreken. Mensen, die zaken met hem moeten doen, zeggen: „Men kan beter handelen met een Turk dan met hem, want dan zullen zij stellig eerlijker behandeld worden”. Deze Mondchristen zal, zo hij er kans toe ziet, hen verdrukken, bedriegen en te kort doen. Bovendien leert hij zijn zonen in zijn voetstappen te treden en zodra hij in hen een dwaze schroomvalligheid ontdekt (want zo noemt hij het geringste spoor van een teder geweten), noemt hij hen dwazen en dommerikken, en wil hij ze tot niets gebruiken of hen bij anderen aanbevelen. Wat mij betreft, ik ben van oordeel, dat hij door zijn goddeloos leven de oorzaak is geworden, dat menigeen tot een val is gekomen en, indien God het niet verhoedt, zal hij nog menigeen in het verderf storten”.

„Wel broeder Pelgrim, ik moet u wel geloven; niet slechts omdat gij zegt hem te kennen, maar omdat gij als een christen de mensen beoordeelt. Want ik weet, dat gij deze zaken niet vertelt om kwaad te spreken, maar omdat zij inderdaad zijn zoals gij zegt”.

„Indien ik hem niet beter gekend had dan gij, broeder Getrouw, dan zou ik misschien even gunstig over hem geoordeeld hebben als

gij deedt. En kwamen deze getuigenissen alleen van personen, die aan de godsdienst vijandig zijn, dan zou ik ze voor laster hebben gehouden, daar ik uit eigen ervaring bewijzen heb, dat hij aan alles, waarvan hij beticht wordt, schuldig is. Wat meer is, ik weet, dat goede mensen zich voor hem schamen — het is hun onmogelijk hem als broeder of vriend te bejegenen; zij blozen verlegen als zijn naam ook maar in hun midden genoemd wordt, als zij hem eenmaal kennen”.

„Ja”, zegt Getrouw, „ik zie in, dat zeggen en doen twee dingen zijn, en later zal ik het onderscheid nog beter begrijpen”. Zij zijn inderdaad twee, en dat wordt door de Pelgrim met nog meer kracht bevestigd: „Zij zijn evenzeer van elkander verschillend als de ziel van het lichaam; want evenals het lichaam zonder de ziel dood is, zo is ook het spreken over geestelijke dingen, zonder meer, slechts dood. De ziel van de godsdienst is de beoefening ervan in het dagelijkse leven”.

De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is deze: weduwen en wezen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbevlekt bewaren van de wereld. Nu schijnt Mondchristen zich daarover niet veel te bekommeren. Hij denkt, dat horen en spreken iemand tot een goed christen maken, en op die wijze misleidt hij zijn eigen ziel. Het horen is slechts het uitstrooien van het zaad, spreken bewijst nog niet, dat het vrucht heeft gedragen in hart en leven. En wij kunnen er verzekerd van zijn, dat in de dag des oordeels de mensen zullen worden gevonnist naar de vruchten, die zij hebben voortgebracht. Er zal niet alleen gevraagd worden: Hebt gij geloofd? maar wel: Bestond uw geloof alleen in woorden, of ook uit daden? En daar naar zult u geoordeeld worden. Het einde der wereld wordt vergeleken bij de oogst. En nu weet u, bij de oogst telt niets mede dan de vrucht. Niet dat iets Gode zou kunnen behagen, wanneer het niet is uit het geloof, maar ik zeg u dit slechts om u aan te tonen hoe geheel waardeloos al het praten van Mondchristen in die dag bevonden zal worden”.

A.

R. Kok

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

2.

Het kiesrecht en de gemeente

Wij zouden dus naar onze belofte de vraag gaan bespreken of het juist is, dat ook voor de vrouw de deelneming aan de verkiezing van predikanten, ouderlingen en diakenen geopend wordt. Van te voren willen we graag benadrukken, dat we in dit artikel en eventueel volgende artikelen uiteraard geen bespreking geven van het rapport van de Deputaten voor de bestudering van het kiesrecht der gemeente.

De Synode van Zwolle-Apeldoorn, die, zoals we in het vorig artikel reeds memoreerden, een instructie ten deze behandeld heeft, besloot deputaten te benoemen om in bredere zin deze zaak te onderzoeken. Van dit onderzoek hebben inmiddels de benoemde deputaten rapport uitgebracht aan de verschillende plaatselijke kerken. Het is dus de taak van de kerkeraden om dit rapport te overwegen. Bij andere gedachten dan in dit rapport naar voren gebracht en bij andere voorstellen kunnen de plaatselijke kerken deze gedachten en voorstellen langs de kerkelijke weg bekendmaken en aanhangig maken. Uiteraard is dit de weg van de kerkelijke vergaderingen. Het lijkt ons niet tot de kerkelijke stijl te behoren een rapport te citeren of op dat rapport aanmerkingen te maken in een blad, vóórdat dit gediend heeft op de Generale Synode. Iets anders is het de zaak te bespreken. Dit is zeer zeker geoorloofd. Het kan nuttig zijn voor het verstaan van de zaak, het wijzen op de gevaren en achtergronden. En het vinden van de juiste weg naar Gods Woord. Een heftige perspolemie wordt door ons niet gezocht. In de regel verwekt deze door het gebruik van vleselijke wapenen veel verbittering. Echter willen we wel graag verantwoord zijn tegenover de kerk, die wij dienen.

Dan is er stof genoeg om deze zaak te bespreken. De argumenten van de voorstanders

voor het kiesrecht der vrouw in de kerk zijn in de regel niet nieuw. Trouwens, er is een toelichting bij de instructie op de laatste synode, die reeds behandeld is. En deze toelichting geeft aanknopingspunten genoeg.

Opvallend is het, dat het niet meeviel voor iemand, die even vluchtig de instructie over deze aangelegenheid bekeek, te weten waarover het ging. De vraag om het kiesrecht van de vrouw kwam tevoorschijn uit het pakket van het kiesrecht der gemeente! Dit is geen beschuldiging van het binnensmokkelen van deze vraag op een gekamoufleerde manier, maar het constateren van de werkelijkheid. Duidelijk blijkt dit uit de woorden van de instructie zelf waarin onder meer staat, „dat geen belijdend lid van de gemeente, tenzij staande onder censuur, mag worden uitgesloten van uitoefening van de in deze artikelen — bedoeld: de artikelen over de verkiezing van predikanten, ouderlingen en diakenen in de kerkorde — erkende rechten der gemeente”. In de toelichting vinden we dit breder uitgewerkt. Gewezen wordt op de traditie, dat een deel van de gemeente uitgesloten is van de verkiezing, nl. zij, die van het vrouwelijk geslacht zijn. Daarin zou dus het recht van de gemeente verkort zijn. Wij menen dus niet té veel te zeggen, dat één van de belangrijkste uitgangspunten hier het kiesrecht der gemeente is.

Dit is niet nieuw. Reeds veel jaren geleden is dit naar voren gekomen in de kring van de voorstanders binnen de Gereformeerde Kerken. Nadat daar de synode van 1930 de zaak ten ongunste van het kiesrecht der vrouw had afgedaan, werd door A. M. Lindeboom, theologisch kandidaat, een boekje geschreven: „Een recht van eeuwen her” in 1941 ten gunste van deze zaak. Reeds aan het begin schrijft hij, dat dit stemrecht „in nauw verband staat met het kiesrecht der gemeente”. En veel bladzijden van dit geschrift zijn vervuld met de opmerking, dat een deel van de gemeente uitgesloten is.

Uiteraard geeft ieder van de voorstanders toe, dat nimmer gedacht is bij de uitspraken van belijdenis en kerkorde om aan de vrouwen het kiesrecht te verlenen. Nochtans blijft voor hen de vraag klemmen: de gemeente heeft het kiesrecht, waarom wordt een gedeelte uitgesloten?

Reeds nu moeten we zeggen, dat dit uitgangspunt onjuist is. Helaas begint de toelichting bij de instructie bij III (zie pag. 339 Akta van de G.S. 1965-'66) met deze zin: „Wanneer we de kerkordelijke bepalingen nagaan, waarin de verkiezing der ambtsdragers wordt geregeld, dan blijkt dat ook deze alle nadruk leggen op de gemeente”. Dit is niet juist. Wij hebben geen lust om alle kerkelijke bepalingen en besluiten t.a.v. de verkiezing van ambtsdragers, die voor de kerken in Nederland gegolden hebben in de tijd na de Reformatie, te vermelden. Voor ons doel is het genoeg om te wijzen op de artikelen van de Dordtse Kerkenorde (1618-'19). In art. 4 wordt bij de verkiezing van predikanten met geen woord gerept over een deelnemen van de gemeente. In art. 22 (ouderlingen) en 24 (diakenen) wordt van een tweërlei mogelijkheid gesproken: verkiezing door kerkeraad met diakenen of door kerkeraad met de gemeente. Licht hier alle nadruk op de gemeente?

Zeker is er een duidelijke ontwikkeling geweest in de richting van de medewerking der gemeente. Zo kunnen we vandaag in onze kerkorde lezen in art. 4: „na verkiezing door de gemeente”, en in art. 22 (en 24): „met medewerking der gemeente”. Leerzaam is het echter na te gaan, waarom deze ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Daarbij kan gesteld worden, dat deze tot stand is gekomen om heerschappijvoering door de kerkeraden over de gemeenten te voorkomen. Zeer gemakkelijk kan deze heerschappijvoering ontstaan als de gemeente praktisch uitgeschakeld wordt. Calvijn heeft over deze zaak geschreven in de Institutie (IV, 3, 15). De medewerking der gemeente aan de verkiezing is ook door Calvijn in dat hoofdstuk aan de hand van verschillende teksten uit Gods Woord nader verklaard. Echter: duidelijk is, dat het hier gaat over de verhouding kerkeraad-gemeente, en niet over de verhouding van de leden der gemeente onderling. Waarom het zeker onjuist is met dit uitgangspunt te naderen tot de vraag naar het kiesrecht der vrouw.

D. Slagboom

ATTENTIE

Met Rome hand in hand

Ja, zo was het toch. De praeses van de synode der Gereformeerde Kerken hand in hand met kardinaal Alfrink, de vertegenwoordiger van de rooms-katholieke kerk. Een sympathie-geste? Een te prijzen vriendelijkheidsbetoon? Terecht heeft één van onze kollega's gezegd: Wij moeten de verhoudingen zuiver stellen. Het gaat hier niet om twee personen, maar het gaat hier om twee kerken! Diezelfde hand, die op het laatste Vatikaans concilie moest ondertekenen de vloekspraken van Trente, tegen de leer der Hervorming, diezelfde hand zien wij nu gelegd in de hand van één van de vertegenwoordigers der Reformatie. Wat is dit alles dan meer dan een demonstratief vertoon waarbij het waarheidselement ver te zoeken is.

Terecht zond de „Landelijke Vereniging van verontruste Gereformeerden” daarom het volgende telegram aan de Generale Synode: „De landelijke vereniging van verontruste gereformeerden spreekt haar grote droefheid uit over het feit, dat u, die ons gereformeerd kerkvolk vertegenwoordigt, op zulk een spektakulaire wijze de hoogste vertegenwoordigers van de r.k. kerk van Nederland ontvangt en daardoor de indruk wekt, dat onze gereformeerde kerken éézelfde heilsweg verkondigen als de r.k. kerk. Deze kerk echter leert, dat de mens het eeuwige leven waarlijk moet verdienen door zijn goede werken, dat voor de vergeving van de zware zonden de bereidheid nodig is om ze te biechten aan een r.k. priester, dat het goed en nuttig is om de gestorven heiligen te vereren en aan te roepen,

dat de paus het onfeilbaar hoofd is van de kerk op aarde, enz.....

Bent u daardoor niet ontrouw aan onze belijdenisgeschriften, die u als ambtsdragers ondertekend hebt? Doet u daardoor niet tekort aan de eer van Jezus Christus als enige en volkomen Zaligmaker, en enig Hoofd van de kerk op aarde?

Werkt u daardoor niet enigszins mee aan de verbreiding van een Evangelie, dat toecht eigenlijk geen Evangelie is?”

Zo trof mij ook een artikel van de kroniekschrijver in het gereformeerd weekblad. Gememoreerd werd de tijd, toen Calvijn de stad Genève uitgewezen was.

De roomse kardinaal probeerde zijn plaats weer in te nemen, en de hulp werd ingeroepen van een kollega-kardinaal, nl. Sadolet.

Deze kardinaal kwam ook met een uitgestoken hand. Hij schreef een brief, die aldus begon: „Vrede zij u, zeer beminde broeders in Jezus Christus en ons, namelijk de katholieke kerk, ons aller moeder; liefde, enigheid van God, de almachtige Vader, en Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere, in de Heilige Geest.... Maar niet alleen dit adres moet de inwoners gunstig stemmen, hij geeft ook zijn complimentjes: „Ik houd van het nobele karakter uwer stad, van de inrichting en vorm uwer vrijstaat, van de voortreffelijke eigenschappen zijner burgers en bovenal van die zeldzame menslievendheid tegenover vreemden....”

Hij prijst Gods Woord, hij prijst het werk van de Verlosser, ja, hij speelt het klaar om zelfs de rechtvaardiging door het geloof, die zijn roomse medestanders gewoonlijk tot in de grond vervloeken, te prijzen....., en dan loopt de brief tenslotte uit op een dringende uitnodiging om in de schoot van de roomse kerk terug te keren.

Zo stond ook kardinaal Sadolet met een uitgestoken hand, maar Calvijn heeft die uitgestoken hand geweigerd! en dat niet alleen, maar heeft ook in een waardig antwoord de leer der Reformatie duidelijk uiteengezet.

Punt voor punt gaat Calvijn al die stukken van het geloof na, waarin de roomse kerk van het schriftuurlijk Evangelie is afgeweken. Het Avondmaal is een offer geworden, dat de dood van Christus van zijn enige geldigheid berooft. De biecht heeft haar oorspronkelijke betekenis ingeboet. De voorbede der heiligen doet de mensen de voorbede van Christus vergeten. Het vagevuur is al evenzeer later uitgevonden, gebruikt als een middel tot hebzucht, dat onberekenbare schade aan de ware vroomheid heeft bezorgd.

Dit, zo zegt de kroniekschrijver, spreekt me meer aan dan de zoete woorden van kardinaal Alfrink en de gereformeerde synodepraeses. Men had immers van de laatste mogen verwachten, dat hij tegen de roomse dwalingen voor Gods Woord zou zijn opgekomen, zoals Calvijn tegenover kardinaal Sadolet heeft gedaan.

En zo gaan waarheid en leugen al verder hand in hand.

De laatste berichten van de dagbladen melden ook reeds, dat negen kerken zich zouden hebben uitgesproken vóór de roomse processies. Althans, men is niet tegen! Hoe onze Christelijke Gereformeerde Kerken daarbij genoemd worden, is voor mij een raadsel. Prof. Wisse heeft in zijn boekje: „De roomse processies” wel een ander geluid laten horen.

HET DOOPCEEL VAN PSALMBERIJMERS

Het doopceel van iemand lichten is een bekende uitdrukking.

Men verstaat er onder: iemands verleden in het licht stellen.

Dit woord maakt dan ook altijd een min of meer ongunstige indruk, vooral als men dat verleden openlegt van iemand, die gestorven is en zich dus niet meer verdedigen kan.

Zo heeft men van Calvijn en Luther ook al heel wat minder mooie dingen z.g.n. „uit de historie opgediept”.

In „De Wekker” van 23 febr. stond een uitvoerige beschrijving te lezen over het verleden van onze psalmberijmers. Net als bij Calvijn en Luther werd medewerking aan schouwburg en toneel op hun naam gezet, zodat ieder die het leest wel moet vragen: Welk een geestelijke inhoud hadden deze psalmberijmers, die toch zulk een schone vorm aan onze psalmberij-

ming hebben gegeven? En dan..... wat is het nut, of wat is de bedoeling van zulk een breedvoerige behandeling?

Moet dit ook al meewerken om onze psalmberijming van 1773 in diskrediet te stellen, om zo ons kerkvolk in te winnen voor de nieuwe psalmberijming?

Enkele opmerkingen zou ik hierbij willen maken.

Ten eerste, als het van zoveel belang schijnt te zijn het verleden te weten van de psalmberijmers van toen, is het dan ook niet van belang het verleden en het heden te weten van de psalmberijmers van nu?

Ten tweede, als dit alles van zo groot belang is met het oog op de psalmberijming, is dit dan ook niet van groot belang met het oog op de Bijbelvertaling? Hoe is het verleden en het heden van de Bijbelvertalers, wat de visie op de gereformeerde geloofsleer betreft?

Ten derde, wat mij van het allergrootste belang schijnt te zijn met het oog op onze eigen biografie, dat is dat wij kunnen spreken over een „eertijds” en „nu”.

„Eertijds waart ge duisternis, maar nu zijt ge licht in de Heere”.

M. Baan

Een gezel van die de Heere vrezen en Zijn bevelen onderhouden

Dat is een mens van nature niet. Dan moet hij niets van God hebben en ook niet van Gods kinderen, die in waarheid en oprechtheid de Heere vrezen. Dan zijn al zijn genegenheden, lust en vermaak in de dingen van deze wereld. De mens staat met zijn rug naar God toe, met zijn aangezicht naar de zonde, de duivel en de hel.

Het is daarom vrije genade, als een mens-kind wordt opgekeerd, op weg naar de hel door God te worden omgekeerd en alzo een reiziger te worden naar een anderstad in vaderland, ingelijfd te worden in de strijdende kerk op aarde. Ja, dan wordt men vreemdeling hier op aarde. Niet, dat men vreemde dingen gaat doen, verre vandaar, maar men heeft hier en zoekt hier zijn thuis niet meer. Dan kan men alleen de ware blijdschap in God vinden en daar ligt alleen hun heilen vermaak.

In de oprechte keus komt de ziel aan de zijde Gods te staan en alzo ook aan de zijde van Gods volk en kinderen. Zij gaven zich eerst aan de Heere en daarna aan ons. De innige vereniging uit God is door de werking van Zijn dierbare Geest, zodat ze worden een in keus, een in weg, in droefheid in gemis, in uitzien, in verlangen, in duisternis, in verlichting, in verbergingen en in verlaten. Onderscheiden zielestanden worden er gekend.

Nu was de dichter uit Psalm 119 een gezel van allen, die de Heere vrezen, van grooten klein, van bekommerd of bevestigd.

In Adam is men alles kwijt geraakt en verloren, maar in Christus, de tweede Adam, krijgt men weer terug, wat in de eerste Adam verloren is. Aanvankelijk, want de allerheiligste heeft in dit leven maar een klein beginsel van die gehoorzaamheid. In de weg van genade wordt men een twee-mens, met een oud en een nieuw deel, de oude en de nieuwe mens. Nu zal de oude mens nooit vermaak vinden in de wet Gods. Dit vermaak heeft men alleen naar de nieuwe mens, daar die wet ingeschreven is in hun harten, want: Ik zal Mijn wet in hun hart schrijven, hen enerlei weg geven om Mij te vrezen, om Mijn rechten te bewaren en te doen. Dat worden hun gezangen ten dage hunner vreemdelingschappen.

Wat een onuitsprekelijk wonder van een vijand een vriend te worden, van een verlater van Gods wet in Adam, met erf- en dadelijke zonde, weer terug gebracht te worden en te leren vragen: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?

Dat zou nu nooit kunnen, dat God gemeenschap zou hebben met een doodgevalen Adamskind, maar dit grote geheim en wonder wordt hierin verklaard, dat Christus een Gezel is willen worden van dit geslacht, zodat Hij hun vlees en bloed heeft aangenomen, in hun vlees en bloed geleden, gestreden en vol-

eind heeft. Het is de ziel een aangename, vermakelijke overdenking, wanneer zij wordt op- en geleid in het werk en de arbeid van die dierbare Middelaar, dat Hij, Die Gezel, nl Christus, de wet in Adam geschonden nu volkomen heeft vervuld, in lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, zodat volkomen aan alle eisen door God aan Adam gesteld gehoorzaam is.

Daartoe is Hij gekomen van de Boezem des Vaders, hier in de tijd geworden uit een vrouw, geworden onder de wet. Het is tot verwondering der ziel, nooit uit te spreken, gewrocht voor de tijden der eeuwen. In de Raadslag Gods tot zaligheid van Gods uitverkoren schare, in de vrederaad heeft Hij Zich gepresenteerd als vertegenwoordigende Zijn ganse uitverkoren gemeente. Ik heb lust om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het midden Mijns ingewands, om hun schuld te voldoen, alles te betalen, wat er te verrekenen was. En toen die ure kwam heeft Hij de losprijs opgewogen in de hand van Zijn lieve Vader, uit liefde tot de ere Zijns Vaders, tot het recht Zijns Vaders. Hij zeide: Vader Ik heb Uw Naam verheerlijkt op de aarde. Met blijdschap heeft Hij voldaan. Toen zij de lofzang gezongen hadden ging Hij uit naar Getsemane, naar het Rechthuis, naar Golgotha. Nedergedaald ter helle. Dit was de ganse tijd zijns levens op aarde. Dit alles was voor Christus een hellevaart, hier te midden van een krom en verdraaid geslacht, dat walgelijke mensengeslacht, gans verdorven en verfoeilijk, die dag bij dag Hem bespieden en verzochten en gadesloegen om iets uit Zijn mond te bejagen om Hem te beschuldigen. Wat moet dit geweest zijn voor de reine Jezus, in Wiens mond nooit bedrog is gevonden. Hij deed al dit werk uit liefde tot Zijn Vader en uit liefde tot de Zijnen, welke Hij uit de hand Zijns Vaders ontvangen had als loon op Zijn arbeid. Hij nam hen allen mee, betaalde al hun schuld op het kruis, nam hen mee in het graf, stond op ten derde dage, nam hen mee uit het graf en bracht hun vlees en bloed in de hemel.

De zgn. Nieuwe Vertaling

Enige tijd geleden ontving ik van iemand een brief, waarin hij mij mededeelde, dat hij het zo jammer vond, dat ik zo op de z.g. nieuwe vertaling afgaf. Hij deelde mij mede, dat ook de Statenbijbel een vertaling was uit de oorspronkelijke talen (welk een ontdekking!).

De mannen van de N.V. en deijveraars daarvoor hebben dus een bijzondere ontdekking gedaan om dat nu aan de kortzinnige mensen van de Statenvertaling te verkondigen. Waarlijk, zij menen dat zij de steen der wijzen hebben ontdekt. Wij allen weten natuurlijk wel met die briefschrijver dat ook de Statenvertaling — het woord zegt het reeds zelf — een vertaling is.

We hebben op catechisatie reeds geleerd, dat het Oude Testament is geschreven in het Hebreeuws en een gedeelte in het Chaldeeus. Het Nieuwe Testament in het Grieks. Maar juist om de vertaling gaat het hier. De Statenvertaling is kennelijk een geschenk, dat de Heere aan Neerlands kerk gegeven heeft in de weg van Gods allerbijzonderste voorzienigheid, door middel van godzalige en geleerde dienstknachten.

De N.V. daarentegen is niet meer dan een letterkundig produkt, waar „jan rap en zijn maat” aan meegewerkt hebben en door middel van een genootschap ons ter hand gesteld.

Het is een vrucht van de geest der eeuw en van een geest, die niet uit God is. Deze wordt gebruikt om de eerwaardige S.V. opzij te dringen. Steeds worden wij daar meer in bevestigd.

Laatst was ik in een ziekenhuis en bezocht daar iemand, die ik vroeg of deze ook een bijbeltje bij zich had. Het antwoord was bevestigend. Maar wat ik tot mijn teleurstelling ontdekte, dat het de zo hoog geprezen N.V. was.

Ik meende de 116e Psalm te lezen. Ik deed dat uit mijn hoofd volgens de S.V., maar zag toen dat in deze Psalm in de N.V. stond in vers 6 in plaats van: Ik was uitgeteerd: „Ik was verzwakt!”

Hij is die medelijdende Hogepriester, die in alles verzocht is geweest, doch zonder zonde. Geen weg zo duister, geen pad zo moeilijk of de voetstappen van die grote Herder der schapen staan er. Dit kan tot troost en blijdschap der metgezellen zijn in moeilijke en duistere wegen, als het aanschouwd mag worden met een weinige verlichte ogen. Want het geldt van hen: In de wereld zult gij verdrukking hebben, een dienstknecht is niet meer dan zijn Heere, noch een gezant dan die hem gezonden heeft.

Het is de grote vraag voor ieder persoonlijk: zijn we ooit op die weg gebracht, is er een tijd in ons leven aangebroken, dat we aangeslagen zijn door Gods dierbare Geest, dat we de zonde, de wereld en de dienst der duivels hebben verlaten, de Heere hebben leren aankleven bij dagen en bij nachten, die God en Koning hebben gekozen in oprechtheid: Uw volk is mijn volk, Uw God mijn God. Een mens kan wel een tijd lang van leger veranderen. Daar staan voorbeelden van in Gods Woord: Demas, Judas enz. Die waren wel van leger, maar nooit van koning veranderd. Neen, wanneer men van koning verandert is dat door hartvernieuwend genade door de Heilige Geest. Nu ligt de eenheid en vriendschap van allen, die Hem vrezen, alleen in de allernieuwste vereniging met Christus, de ware Wijnstok. Uit de vereniging met Hem vloeit de vereniging met elkander als leden van hetzelfde huisgezin. Dan is het met recht: Ik beneen gezet van allen, die U vrezen.

Zij hebben een weg, een doel, hetzelfde Vaderland. Eens zal die ganse schare worden toegaderd tot de eeuwige heerlijkheid. Dan wordt het reiskleed afgelegd en verwisseld met een bruiloftskleed, de reisstaf wordt neergezet en ontvangen wordt de palmtak van eeuwige overwinning. Dan geen treurzangen meer, maar daar zal de verheffing Gods in hun kelen zijn.

Door U, door U alleen, om 'teeuwig welbehagen.

Een lezer.

Het lust mij niet om in te gaan op al dergelijke dingen, die zo anders vertaald worden door de mannen van de N.V.

Maar het is duidelijk zichtbaar, dat het voortkomt uit een streven om de doodstaat van de mens te verdoezelen en de leer van de vrije genade te doen ondergaan in een woordkeus, die naar het remonstrantisme heenleidt.

De mens in het middelpunt stelt en de soevereiniteit Gods verdoezelt.

Voorwaar, de N.V. is een vrucht van de geest des tijds, een zucht naar nieuwigheid. De oude kost is te zwaar, het moet alles, ook de N.V., ingericht worden naar de verdorven zin van de mens. „Zet de oude palen niet terug”. Dit wil ik ook hier met ernst uitspreken tegenover die strouw geestdrift, die al wat nieuw is met een hoera begroeten, alleen omdat het nieuw is.

Immers, die oude palen zijn toch niet „zomaar” ter begrenzing daar gezet. Dit zou ik niet het minst willen zeggen tot de dweepers met de zo hoog geroemde nieuwe vertaling. Ik denk hier ook aan hetgeen ik eens las van de geleerde en godvruchtige Zanchius, die, vertoevende in Heidelberg, tot de opstellers van de Heidelbergse Catechismus sprak: „Gebruik in uw samenstelling zo weinig mogelijk nieuwe woorden en uitdrukkingen, want daardoor worden zo licht nieuwe ideeën en leringen ingevoerd. Tracht zo eenvoudig mogelijk uit te drukken, opdat de leer onvervalst worde weergegeven!”

Op de Synode te Dordrecht (1618-1619) werd besloten de Bijbel uit de grondtekst te vertalen.

Dit is een werk waar de Heere Zijn gunst over betoond heeft. Bij deze vertaling heeft ons volk eeuwen geleefd.

En de leer, die op de Synode te Dordrecht verdedigd en gehandhaafd is, is de leer des Bijbels, naar de overzetting van onze vaderen, en daarom:

Wij strijden voor de Dordtse leer,
Omdat zij is van God de Heer’.

C. Smits

KERKNIEUWS

Ds. SMITS

Wanneer dit blad verschijnt, is Ds. Smits, als alles naar wens verloopt, in Amerika. Hij zou 7 maart met zijn vrouw naar de Verenigde Staten vertrekken om daar twee maanden te vertoeven. Zondag 10 maart hoopte hij in Clifton, vlak bij New York, voor te gaan. Daarna wil hij naar Grand Rapids, waar hun zoon woont, gaan om daar 3 zondagen voor te gaan. De overige zondagen hoopt hij elders het Woord te bedienen. De bedoeling is D.V. 7 mei a.s. terug te keren.

De Heere make de reis van Ds. Smits en zijn echtgenote voorspoedig en geve, dat zij ter bestemder tijd weer in ons land en in hun gemeente mogen terugkomen. Hij moge hen bewaren en hun enige Schuilplaats zijn.

B.

Boekbespreking

Tijdsein, maandorgaan van de Christelijke Gereformeerde jongerenbond.

De redaktie van dat orgaan biedt het eerste exemplaar ter kennismaking aan, deelt mede, dat het een informerend karakter in een frisse opmaak krijgt, bij de tijd wil zijn en wil aangeven hoe laat het is.

Het is moeilijk om al een goed oordeel te vormen over de inhoud van het blad. Het eerste nummer bevat o.a. een artikel van J.H.V., getiteld: een nieuwe naam, verder artikelen over Lsd, over Johannes' preek en over reizen, die gemaakt kunnen worden. Het geeft informatie over enkele zaken en een paar boekbeoordelingen. De laatste bladzijde staat vol met advertenties.

We willen ons beperken tot enkele opmerkingen.

De noodzaak van de wedergeboorte, van het werk Gods in hart en leven komt niet naar voren. De Heere Jezus spreekt ervan tot Nicodemus. Ons doopsformulier begint ermee. Onze belijdenis getuigt ervan. De voorrechten zijn vele, de roeping is ernstig, de verantwoordelijkheid groot, maar de werking van de Heilige Geest noodzakelijk. Dat moet ook onze jeugd leren verstaan.

In het artikel over Johannes' preek lezen we o.a.: „Wie denkt, dat de bekering een voorwaarde is voor het heil van het Koninkrijk, vergist zich. Precies andersom: het heil van het Koninkrijk is voorwaarde voor bekering. Dus niet: je moet je bekeren om vervolgens het heil te ontvangen, maar het heil bestaat daarin dat je bekeren mag. De oproep om eindelijk eens te doen wat God al zo vaak heeft gevraagd, is zelf een stuk van het heil. Het behoort bij de voorbereiding van het „weltoegeruste volk”.

Deze wijze van voorstelling neemt de ernst van de prediking: bekeert u, weg. De uitwendige roeping behoort wel tot de weldaden van Christus, maar is niet genoeg. Alleen toch de zaligmakende roeping, eveneens vrucht van Christus' verdiensten, doet delen in het heil van het Koninkrijk, nl. de verzoening met God. De bekering is eis krachtens de uitwendige, maar gave door de inwendige roeping.

Laten we dit onderscheid ook onze jongeren goed voor ogen houden. Anders kweken we een geslacht, dat niet meer weet van het werk Gods in het hart.

En dan: waarom vinden we ook hier aanhalingen uit Gods Woord naar de nieuwe en niet naar de Statenvertaling?

We hopen, dat de redaktie van *Tijdsein* met deze opmerkingen rekening wil houden. Dan kan het een blad worden, dat we bij onze jeugd kunnen aanbevelen. Het blad kost f 7,50 per jaar.

B.

Is afvallen een probleem voor u? Bij velen is dit probleem al opgelost door het gebruik van onze beslist onschadelijke

VERMAGERINGSKRUIDEN

f 6,- p. pk. voldoende voor een maand (verzendingkosten inbegrepen).

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5 — HAAKLEM

Telef. 02500-17137 — Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen, worden graag zonder prijsverhoging FRANKO THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889